

ГЛАВА XXIII

ЗАВЛАДЯВАНЕ НА БЪЛГАРИЯ ОТЪ ТУРЦИТЪ

Южно-славянска конфедерация при кралъ Стефанъ Твърдо Босненски. — Победа на съюзниците при Топлица (1387). — Първо Шишманово подчинение. — Битката на Косово поле (1389). — Второ турско нахлуване въ България. — Превземане на Търново и падане на Българското царство и националната църква (1393). — Пленяване на царъ Шишмана. — Бой на Ровинско поле и смъртта на Крали Марка. — Бой при Никополъ (1396). — Краятъ на царъ Срацимира (1398). — Цѣла България подъ турска власть.

Въ течение на 25 години турцитѣ извършили грамадно преобразование по цѣлия полуостровъ. Въ Тракия тѣ заседнали здраво. Византия била безсилна, а отъ другитѣ, повечето обвързани съ данѣкъ и враждуващи помежду си отдѣлни княжества, на които се раздѣлили България, Македония, Албания и Елада, не могло да се очаква никаква сериозна опасностъ. Оставалъ само храбриятъ сръбски народъ въ тритѣ държави: Сърбия, Босна и Зета. Заплашвани отпредъ отъ турцитѣ, въ тилъ отъ маджаритѣ, южнитѣ славяни вече ясно виждали, че бурята отъ година на година все повече и повече се приближава. Тогава чакъ тѣ се вдигатъ по цѣлата страна отъ Кулпа до Шаръ, отъ Адрия до Тимокъ, та всички вкупомъ да се хвърлятъ въ исполинската борба на животъ и смъртъ.

Следъ сражението при Марица Сърбия била дълбоко западнала. Лазаръ, който преди това се ползувалъ съ голѣмо влияние въ дунавската и моравската области, сега наистина пакъ владѣе земята, но не вече като царъ, или даже не като кралъ, а като простъ князь. Почти независимо отъ него, на Косово поле управлявалъ *Вѣлкъ Бранковичъ* който ималъ резиденцията си въ Прищина.

Презъ време на сръбскитѣ крамоли богомилска Босна успѣла да се издигне като първа държава между южнитѣ славяни. *Стефанъ Твърдо*, зетъ на царя Срацимиръ бдински, отначало само банъ на Босна по благоволенieto на маджарския кралъ, сега използвалъ случая, отдѣлилъ се отъ маджарската върховна власть и въ 1376 г. се коронясалъ въ Малешевския манастиръ за *кралъ на Сърбия, Босна, крайморската земя и западнитѣ земи*. Като правнукъ на кралъ Стефанъ Драгутинъ (по майка), следъ убийството на последния Неманичъ — царя Уроша, той считалъ себе си за наследникъ на сръбскитѣ царе и крале. За главна своя цель въ политиката той си поставилъ постепенно да турне основитѣ на една голѣма южно-славянска държава отъ Адриатическо море до Дунавъ и Драва. Твърдо помагалъ както на сръбския Лазаръ, така и на хърватитѣ, които току-що се били разбунтували срещу Мария маджарска и нейния съпругъ Сигизмундъ Люксембургски. Той успѣлъ